

EDITED VOLUME

Aleksandra Derra, Anna Maria Kola and Wojciech Piasek (2020)

Niewidzia(l)ne. Kobiety i historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Published: 05.08.2020

Recommended by Dr. Iwona Dadej

Publishing house Wydawnictwo UMK

Place of publication Toruń

Language Polish

ISBN: 978-83-231-4328-4

Gender Studies, History, Cultural Studies

Polski

Dla kogo ważne są postaci, wydarzenia czy miejsca historii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, które próbuje się zapamiętać i utrwalić? Czyja jest ta historia i dla kogo jest pisana? Tradycyjna metoda historiograficzna zazwyczaj pomija wszystko, co jest określane jako bierne w procesie tworzenia dziejów: kobiety, niższe warstwy społeczne, a także „rzeczy małe, codzienne, niespektakularne”. Przekonujemy, że – jakkolwiek ważna – perspektywa historyczna wycelowana w „osoby i wydarzenia wielkie”, lecz pozostawiona bez uzupełnienia, dać może co najwyżej niepełny obraz dziejów.

Odwołując się do tożsamościowo-twórczej roli historii i do możliwości korzystania z (auto)krytycznej siły jej ustaleń metodologicznych, zadaliśmy pytania: Czy możliwa jest inna historia naszego uniwersytetu? Jak uzasadnić celowe i świadome postawienie w centrum pracownic uczelni – nauczycielek, badaczek, kobiet z administracji, bibliotekarek, muzealniczek, doktorantek, studentek, archiwistek etc.? Czym byłby uniwersytet bez nich i czy w ogóle mógłby zaistnieć? Czy nasz uniwersytet miał bohaterki, które widać? Które znamy? Czy współtworzą one element uczelnianej genealogii na tyle silny, że dzisiejsze badaczki i pracownice mogą odwołać się do nich, czerpiąc z nich wzorce i inspirację? Czy utrwalanie sprawczej roli kobiet i tego, co kobiece, przyczyni się do przeformułowania opowieści o przeszłości i przyszłości uniwersytetu? Proponujemy spojrzeć na dzieje UMK jako historię kobiet, które są niewidzia(l)ne, bo nie były dostrzegane; historię, którą da się napisać inaczej, wydobywając kobiety i kobiecość jako siłę (kulturo)twórczą. Historię, która pozwoli zmodyfikować obecną tożsamość uczelni.

Spis treści

Wprowadzenie (Aleksandra Derra, Anna M. Kola, Wojciech Piasek) / 7

Aleksandra Derra

Zatarte ślady kobiet (na) filozofii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu / 17

Rafał Kleśta-Nawrocki

Nieandrocentryczne początki toruńskiej etnologii akademickiej. Kierowniczką Maria Znamierowska-Prüfferowa i Bożena Stelmachowska / 39

Wojciech Piasek

Jadwiga Lechicka. „Kobieta nowa i nowoczesna” a nowy porządek i relacja płci w historii oraz naukowych instytucjach historycznych / 57

Barbara Bibik

„Słowami świadczyć miłość – to nie miłość”. Zofia Abramowiczówna / 95

Agnieszka Zielińska

Kobiety naukowcy związane z obecnym Wydziałem Nauk Historycznych / 115

Anna Maria Kola

Niebezpieczny precedens? Aktywność Studenckiego Koła Naukowego Pedagogów na UMK jako przykład działań emancypacyjnych... nie tylko młodych kobiet / 141

Kinga Majchrzak-Ptak

Miejsca pamięci na UMK – perspektywa kobieca / 177

Adam F. Kola

Pamięć kobiet/niepamięć o kobietach Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Kontekst teoretyczny i europejski (Europa Środkowa i Wschodnia) / 191

Wioletta Kwiatkowska

Kobiety a technologie. Badaczki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu same o sobie / 209

Marlena Jabłońska, Bożena Kierzkowska

Spuścizny archiwalne kobiet uniwersytetu w zasobie Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Bibliotece Uniwersyteckiej / 227